

دریافت برنامه های بزرگداشت پدافند غیرعامل دستگاه های اجرایی و شعارهای سال ۹۵

بیوتوریزم :

بیوتوریزم یکی از انواع حملات تروریستی است که با انتشار مغرضانه عوامل بیولوژیکی می تواند عامل نابودی و ویرانگری میان انسان، حیوان، گیاه و محیط زیست باشد .

این عوامل که معمولا در طبیعت یافت می شوند در صورتی که توسط انسان در ساختار آن افزایش قدرت، پایداری و مقاومت در برابر درمان ایجاد شود و به روش های مختلف که عامل انتشار آن محسوب می شود به فرد، منطقه یا موقعیت خاصی ارسال شود به عنوان یک سلاح تروریستی از آن یاد خواهد شد. علت جذاب بودن این شاخه ی تروریستی نیز ناشی از هزینه های نسبتا ارزان، تهیه آسان، اثر گذاری فوری و همچنین گسترش سریع و وحشت زای آن میان مردم می باشد.

امروزه کشورهای که طعم خرابی و خسارت ناشی از جنگ را چشیده اند جهت حفظ سرمایه های ملی و منابع حیاتی خود توجه خاص و ویژه ای به دفاع غیرعامل نموده و در راهبرد دفاعی خود جایگاه والایی برای آن قایل شده اند، لذا یکی از مباحث مهم در علوم نظامی، پدافند غیر عامل است.

پدافند غیرعامل :

مجموعه اقداماتی که انجام می شود تا در صورت بروز جنگ، خسارات احتمالی به حداقل میزان خود برسد.

به بیان دیگر هر اقدام غیر مسلحانه ای که موجب کاهش آسیب پذیری نیروی انسانی، ساختمانها، تاسیسات، تجهیزات، اسناد و شریان های کشور در مقابل عملیات خصمانه و مخرب دشمن گردد، پدافند غیر عامل می گویند.

در پدافند عامل مثل سیستم های ضد هوایی و هواپیماهای رهگیر، فقط نیروهای مسلح مسئولیت دارند در حالی که در پدافند غیر عامل تمام نهادها، نیروها، سازمان ها، صنایع و حتی مردم عادی می توانند نقش موثری بر عهده بگیرند.

پدافند غیرعامل سایبری :

اما موضوع مهمی که زیر مجموعه ی مباحث مربوط به پدافند غیر عامل قرار می گیرد و با توجه به سرعت تغییرات تکنولوژی و کاربردهای عملی آن در زندگی انسان امروز نقش ویژه بازی می کند "دفاع سایبری " است.

امروز عرصه ی سایبری پنجمین عرصه ی نبرد، پس از زمین، دریا، هوا و فضا است. واژه ی «جنگ سایبری» محصول ورود عرصه ی سایبر به عرصه های نبرد است. در نبرد سایبری اساساً نوع نبرد محتوایی نیست.

رویکرد، رویکرد از دسترس خارج کردن سرویس ها و از کار انداختن ارائه دهندگان خدمات اینترنت و زیر ساخت هاست.

با توجه به اهمیت فناوری اطلاعات در عصر حاضر و رشد سریع و در عین حال نامتوازن ساختار آی تی ، این بستر به یکی از نقاط بالقوه آسیب پذیر و خطرناک در جهان بدل شده است؛ که ضرورت توجه و پرداخت سریع و در عین حال نظام مند، معقول و هدفمند به منظور مصون سازی این بستر از تهدیدات موجود در جهت حفظ امنیت ملی و حریم شخصی شهروندان در فضای جنگ و مخاصمات امروز بین المللی را می طلبد.

عوامل بیولوژیکی:

عوامل بیولوژیکی؛ موجودات زنده یا مواد سمی هستند که می تواند به کشتن یا ناتوان ساختن مردم، احشام، محصولات کشاورزی، گیاهی و محیط زیست منجر شود. حمله بیولوژیکی انتشار عمدی میکروب ها و یا دیگر مواد و عوامل بیولوژیکی است که می تواند عامل بیماری و نابودی باشد.

سه گروه از عوامل بیولوژیکی که به احتمال زیاد می توان از آن به عنوان سلاح استفاده شود، باکتری ها، ویروس ها و سموم نام دارند. بسیاری از این عوامل در شرایط دشواری رشد پیدا می کنند و نگهداری از آن نیز به دلیل حفظ شرایط ویژه به همین سختی است.

تعداد زیادی از عوامل بیولوژیکی هنگام در معرض قرار گرفتن نور خورشید یا دیگر فاکتور های محیطی به سرعت اثر خود را از دست می دهند، در حالی که گروه دیگری از آنها مانند سیاه زخم زندگی طولانی تر و مقاومت بیشتری در برابر محیط ناپایدار بیرونی دارند.

عوامل بیولوژیکی را می توان با پخش کردن آن در هوا، آلوده کردن حیوانات و همچنین از طریق بیماری های مشترک دام و انسان، آلوده کردن آب و غذا به طور گسترده ای پراکنده کرد. به عبارت دیگر این روش ها شامل موارد زیر می باشد :

ذرات معلق در هوا: عوامل بیولوژیکی پخش در هوا، با تشکیل قطرات ریز می تواند کیلومتر ها از نقطه ای به نقطه ی دیگر حرکت کنند که با استنشاق آن بیماری به انسان یا حیوان نفوذ می کند .

حیوانات: برخی از بیماری ها توسط حشرات و دیگر حیوانات گسترش می یابند، مانند فلس، موش، مگس، پشه و احشام بیمار و ناقل.

محصولات غذایی و آلودگی آب: گروهی از ارگانیزم های بیماری زا و سموم ممکن است در منابع آب و غذا وجود داشته باشند هر چند که بسیاری از این عوامل با جوشانیده شدن به مدت یک دقیقه نابود و یا غیر فعال می شوند اما برخی دیگر نیاز به دستورات عمل های رسمی و خاص دارند .

فرد به فرد: گسترش عامل ها عفونی از فردی به فرد دیگر بسیار شایع می باشد، بیماری هایی از قبیل آبله، طاعون و وپروس لاسا که انسان ها منبع اصلی گسترش آن می باشند.

نتیجه:

تهدیدات سلاح های کشتار جمعی به خصوص عوامل شیمیایی، بیولوژیک و هسته ای به عنوان تهدیدی در عرصه جنگ ناهمطراز تهدیدی جدی و قابل تأمل است. متأسفانه با وجود معاهدات بین المللی منع توسعه و استفاده از این سلاح ها نه تنها شاهد توسعه تحقیقات در این زمینه هستیم بلکه انواع جدیدی در جنگ ها به کار گرفته می شوند که جدید ترین آنها در عراق، افغانستان و بر علیه مجاهدین فلسطینی در غزه بوده است.

به همین دلیل در جهان برنامه منسجمی جهت مقابله با این سلاح ها و دستورات عمل های خاص برای رده های مختلف نیروهای نظامی، انتظامی و امدادی وجود دارد که در آموزش ها، رزمایش ها و حوادث استفاده شده و به طور مداوم به روز سازی و چاپ می گردند.

تهدیدات بیولوژیک و بیوتروریسم از جمله تهدیدات مهم و بحث بر انگیزی است که به دلیل سابقه تاریخی، کشتار عظیم عوامل عفونی و سمی جزء مهمترین تهدیدات جامعه بشری است و سالانه شاهد شیوع انواع بیماری های عفونی جدید موسوم به نوپدید در جهان هستیم .

پس از واقعه ۱۱ سپتامبر ۲۰۱۱ و همچنین پخش پاکت های سیاه زخم در امریکا و سپس اقصی نقاط جهان توجه به تهدیدات بیولوژیک و بیوتروریسم در جهان چنان افزایش پیدا کرده است که فقط کشور امریکا در ده سال گذشته بالغ بر ۶۰ میلیارد دلار جهت تقویت سیستم پدافند غیر عامل تهدیدات زیستی خود هزینه نموده و تمام مراکز تحقیقاتی نظامی، دفاعی و دانشگاه ها و مراکز تحقیقاتی پیش رفته امریکا در گیر برنامه تقویت بنیه پدافند غیرعامل در مقابله با تهدیدات زیستی هستند. با توجه به مواضع مستقل نظام جمهوری اسلامی ایران این تهدیدات بر علیه کشور ما مضاعف است و بنابراین نیاز به بحث در مورد پدافند غیرعامل و تهدیدات بیولوژیک برای کشور جزء ضروریات است.

از جمله چالش های پیش روی پدافند زیستی کشور ، آسیب پذیر بودن زیر ساخت ها

است.

چالش‌های موجود در حوزه پدافند زیستی:

- ۱- نبود چشم‌انداز مناسب، اهداف و راهبردهای مشترک
- ۲- عدم وجود ادبیات و مفاهیم و درک مشترک از تهدیدات زیستی در بین دستگاه‌ها
- ۳- نبود تجربه کافی در زمینه پدافند زیستی
- ۴- نبود سامانه رصد، آشکارسازی و تشخیص تهدیدات زیستی
- ۵- نبود بانک‌ها و کلکسیون‌های تخصصی پدافند زیستی در کشور
- ۶- ضعف در زیرساخت‌های تخصصی و آزمایشگاهی پدافند زیستی کشور
- ۷- نبود نیروهای متخصص در این زمینه و آسیب‌پذیر بودن زیرساخت‌های مختلف کشور در برابر تهدیدات زیستی

منشأ تهدید زیستی:

۱. طبیعی (حشرات، حیوانات، گیاهان، تغییرات جوی)

۲. غیر طبیعی (دخاله انسان، مسائل بهداشتی، فرآورده‌های سمی)

قدرت آسیب‌رسانی عوامل زیستی نسبت به سایر تهدیدات بالاتر است، تهدیدات زیستی بسیار گسترده است و متأسفانه توان دشمن در این حوزه بالا است و ما باید تا آنجایی که می‌توانیم در برابر این تهدیدات، خود را آماده کنیم.

حوزه‌های تهدیدات زیستی

- ۱- شامل انسان
 - ۲- دام و طیور
 - ۳- محیط زیست
 - ۴- نباتات و گیاهان
 - ۵- آب آشامیدنی
 - ۶- صنایع غذایی می‌شود
- جنگ زیستی به معنای به کارگیری سلاح‌های زیستی است و این جنگ ویژگی‌هایی دارد و اصولاً فاعل مجهول می‌ماند. در جنگ زیستی، هزینه حمله بسیار کم است و قابلیت فراگیری در بستر زیستی بسیار زیاد است.

ویژگی‌های جنگ زیستی:

- ۱- قابلیت انتقال سریع
- ۲- گمنام بودن حمله کننده
- ۳- امکان تولید ساده سلاح
- ۴- ناتوانی در اثبات منشأ حمله

نمونه‌های جنگ‌های زیستی اخیر

- ۱- سارس بین چین و آمریکا
- ۲- آنفولانزای مرغی
- ۳- تهاجم به مرغ تخم‌گذار در کشور ما
- ۴- استفاده از فسفر سفید در غزه که بدن انسان و اشیاء را می‌سوزاند

اهداف تهدیدات زیستی در زمان صلح

- ۱- آسیب رساندن به زیرساخت‌های اقتصادی
- ۲- ایجاد ترس در جامعه و از بین بردن امنیت بهداشتی و غذایی

- ۳- آسیب رساندن به سلامت عمومی جامعه
- ۴- تحمیل هزینه‌های سنگین به کشور هدف

عوامل جنگ بیولوژیک :

- ۱- ویروس‌ها
- ۲- باکتری‌ها
- ۳- سموم گیاهی
- ۴- انگل‌ها از

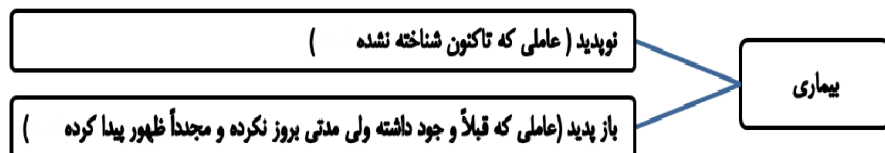
چرخه اقدامات دفاع زیستی در کشور

- ۱- هشداردهی
- ۲- تصمیم و عملیات
- ۳- تشخیص تهدید
- ۴- پایش تهدید
- ۵- مشخص نمودن منطقه تهدید
- ۶- بستن منطقه موردنظر
- ۷- رفع آلودگی
- ۸- درمان
- ۹- مصون‌سازی .

موضوع را قبلاً هم ابلاغ کرده ام و الان هم تاکید می‌کنم که باید تدابیر کارساز در باب پدافند غیر عامل را عملی کنید ، دوم اینکه کشور باید بتواند اراده تعرض دیگران را خنثی کند ، یعنی از تحقق تهدید پیشگیری کند. (مقام معظم رهبری)

ایجاد درک و احساس مشترک از مفاهیم پدافند زیستی ، پدافند پرتوی ، پدافند سایبری ، پدافند اقتصادی در میان مسئولین و مردم از وظایف حوزه فرهنگ سازی پدافند غیر عامل است.

چرا در هر چند سال یکبار بیماری‌های عفونی سرایت می‌کنند؟

بیماریهای نوپدید:

۱۹۷۷ - ابولا : این بیماری در برخی خفاشها ، میمونها و جوندگان در غرب افریقا وجود دارد و به علت مصرف گوشت این حیوانات، شیوع پیدا کرده است و در اپیدمی کنونی از طریق انسان به ا

نسان سرایت می کند که دوره کمون (دوره و مدت زمان ورود عامل بیماری زا به بدن تا ظهور علائم و نشانه های بیماری) آن در اصل ۲۱ روز است لیکن در این اپیدمی ۴۲ روز محاسبه می گردد .

علائم بیماری ابولا :

تب - سردرد - اسهال شدید و تهوع - دردهای عضلانی - ضعف شدید - درد شکم بخصوص در ناحیه معده -

بی اشتهاپی و سپس خون ریزی تمام ارگانهای بدن

۱۹۸۸-HIV ایدز ، ۱۹۹۵- جنون گاوی ، ۱۹۹۷- آنفولانزای مرغی ، ۲۰۰۳- سارس ، ۲۰۱۲- مرس (تماس با شتر یا استفاده از شیر خام شتر) ، ۲۰۱۴- مجددا ابولا

عوامل بروز بیماریهای نوپدید:

۱- عوامل انسانی :

- تغییر وضعیت ایمنی در جمعیت انسانی
- تغییر رفتار جمعیت انسانی (کشیدن مواد مخدر به تزریق مواد)
- عدم مراقبت کافی سیستم های بهداشتی
- سرعت جابه جایی و تراکم جمعیت
- فعالیت رو به گسترش دامپرورها

۲- عوامل محیطی:

- تغییرات اکولوژیکی
- جنگل زدایی
- حوادث طبیعی (سیل ، زلزله و ...)
- فعالیت های سازنده (مثل سد سازی و تبدیل منطقه خشک به محلی مستعد برای تولید مثل حشرات)
- گرم شدن کره زمین (کمربند کره زمین دارای هوای گرم و بیماریهای فراوانی از جمله مالاریا می باشد)

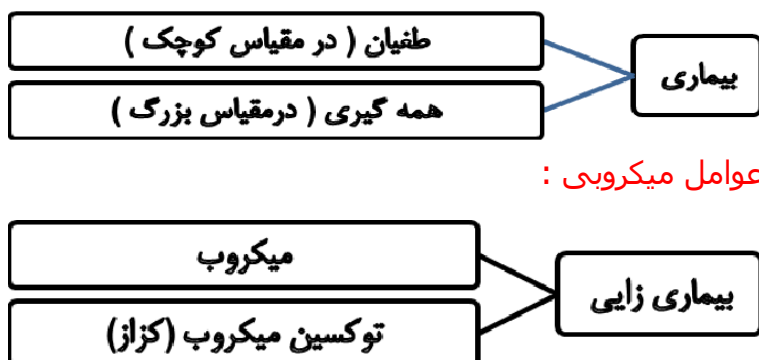
۳- عوامل ملکولی و ژنتیکی:

- موتاسیون و جهش ها (تغییر ماهیت و ژنتیک عوامل)
- انتخاب طبیعی (میکرو ارگانیسم ها در حال مقاوم شدن به آنتی بیوتیک ها می باشند)

برای مثال یک جمعیت از میکروب داریم که برخی به درمان **مقاوم** و برخی **حساس** هستند که با درمان ، جمعیت حساس از بین می رود و جمعیت مقاوم باقی می ماند و این علتی می شود برای عدم مقابله و شیوع مجدد آن در آینده

پدافند غیر عامل مثل مصونیت سازی بدن انسان است ، از درون ما را مصون می کند ، معنایش این است که ولو دشمن تهاجم هم بکند ، زحمتی هم بکشد و ضرب و زوری هم بزند اثری نخواهد کرد . این پدافند غیر عامل نتیجه اش این است (مقام معظم رهبری)

مصون سازی زیرساختهای حیاتی و حساس کشور در برابر حملات سایبری موجب یاس و ناامیدی دشمنان خواهد شد. همچنین تقویت پدافند سایبری در جامعه و دستگاه های اجرایی کشور موجب ارتقاء بازدارندگی ، تقویت امنیت ملی کشور می گردد.
عوامل میکروبی سلاحهای بیولوژیکی و تهدیدات زیستی

مخازن : (محلی که میکروب در آن قرار دارد)

- آب و خاک
- جانوران
- انسان
- گیاهان

راه های انتقال عوامل میکروبی :

- ناقل حشرات (مالاریا)
- هوا (ترشحات تنفسی)

- غذا
- آب (بیماریهای روده ای)
- پوست (تماس مستقیم پوست با خاک و سایر موارد آلوده (سیاه زخم))
- ((خطرناکترین عامل انتقال دهنده عوامل میکروبی هوا می باشد. (علت عدم کنترل))

عوامل میکروبی که توسط ناقل منتقل می شود :

- مالاریا
- برخی تبهای خونریزی دهنده
- تب دانگ یا تب استخوان شکن
- تب کریمه کنگو
- تب زرد
- سالک
- تب پشه خاکی
- اسهال خونی ناشی از شیگلا

عوامل میکروبی که توسط هوا منتقل می شوند :

- انواع آنفولانزاهای انسانی
- انواع آنفولانزاهای جانوری
- سل
- سارس
- سرخک
- آبله مرغان

ویروس آبله مرغان در دنیا ریشه کن شده است ولی در آمریکا و روسیه در مراکز امنیتی نگهداری می شود و امکان استفاده به عنوان تهدید بیوتروریسم وجود دارد.

عوامل میکروبی که از راه غذا منتقل می شود :

- انواع عفونت های انگلی روده ای
- انواع اسهالهای عفونی حاد (سالمونلا- شیگلا)
- مسمومیت های غذایی بخصوص بوتولیسم
- تب مالت
- تب روده یا حصه

عوامل میکروبی که توسط آب منتقل می شوند :

- انواع عفونت های انگلی روده ای
- انواع اسهالهای عفونی حاد (سالمونلا- شیگلا)
- وبا و شبه وبا
- تب روده یا حصبه

عوامل میکربی که توسط پوست منتقل می شوند :

- تعدادی از بیماریهای انگلی
- تولارمی (ارتباط با حیوانات وحشی)
- سیاه زخم (در راس تهدیدات قرار دارد و همه گیری دامی دارد)

سیاه زخم :

- در صورت ورود پشم آلوده به سیاه زخم به کارخانه های ریسندگی احتمال همه گیری انسانی وجود دارد.
- احتمال انتشار به وسیله و سائل آتش بازی نیز وجود دارد.

مزیت استفاده از سلاح بیولوژیک :

- ساخت و تولید آسانتر
- هزینه ساخت کمتر
- توانایی بالقوه جهت استفاده در سطح وسیع
- توانایی ایجاد وحشت عمومی در دراز مدت
- فلج کردن سیستم بهداشتی و درمانی
- فراهم نمودن فرصت برای خارج شده کاربران از منطقه هدف

خصوصیات مهم عوامل بیولوژیکی :

- از راه تنفس انتقال یابد
- به شدت مسری باشد
- دوره کمون آن نسبتاً طولانی باشد
- امکان تولید فراوان وجود داشته باشد
- مرگ و میر بالا داشته باشد

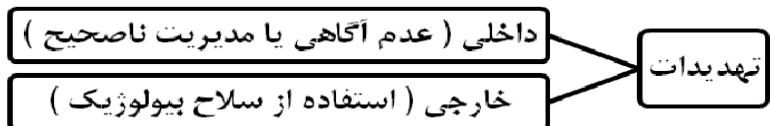
عوامل مهم بیولوژیک :

- سیاه زخم
- بوتولیسم
- طاعون

- آبله
- تبهای خون ریزی دهنده

در چه شرایطی باید به استفاده از سلاح بیولوژیک شک کرد :

- مراجعه غیر عادی تعدادی بیمار با علائم مشابه
- وجود علائم و نشانه های غیر عادی در بیماران
- بروز مرگ و میر مشکوک
- بروز مواردی از یک بیماری که به صورت طبیعی توسط ناقلی صورت گرفته که آن ناقل در منطقه وجود ندارد
- همه گیری یک بیماری مشترک بین انسان و دام

راهکار مقابله با تهدیدات

- فراهم نمودن امنیت غذا ، آب ، دارو (مدیریت صحیح تولید ، نگهداری و عرضه)
- کنترل موارد بیماری ، طغیان و همه گیری
- هماهنگی بین ارگانهای درگیر

اصول مقابله با تهدیدات

- آموزش کافی افراد مستقر در خط مقدم جبهه (اورژانس و ...)
- شناسایی سریع بیماری از لحاظ بالینی
- جداسازی بیماران در صورت لزوم و اطلاع به مقامات مسئول
- شناسایی سریع بیماری از لحاظ آزمایشگاهی
- تعیین پروتکل های درمانی و مراقبتی از بیماران (شامل دارو و مکان مناسب)
- تعیین پروتکل های پیشگیری و رفع الودگی

اگر پدافند غیر عامل نباشد، تمام دستاوردهای فرهنگی، اقتصادی، علمی و سیاسی در یک نصف روز از بین می رود.
(مقام معظم رهبری)

نقش بسیج و بسیجیان در پدافند غیر عامل :

فرهنگ سازی، آموزش، کمک به مدیریت بحران و حضور در شوراها و پدافند غیرعامل دستگاهها در کنار رعایت دقیق موارد حفاظتی .
در شرایط کنونی جامعه ، مسجد نقش محوری داشته و بسیج می تواند با حضور در صحنه و ایفای نقش موثر به تسهیل مدیریت تهدیدات کمک نماید.

مقام معظم رهبری:

" پیمودن راه طولانی پدافند غیر عامل و مصونیت سازی، نیازمند داشتن درک مشترک، احساس مشترک و انگیزه دائمی است ."

حوزه فعالیت بسیج :

کارکرد بسیج فقط به حوزه نظامی محدود نمی شود و بسی فراتر از یک نیروی مسلح در کنار سایر قوای مسلح است. بسیج به سان سلول های سفید خون ، در تمام پیکره نظام اسلامی، حضوری فعال دارد و برای مقابله با هر نوع تهدیدی آماده است.

بسیجی از منظر مقام معظم رهبر :

"بسیجی یعنی دشمن شناس ، یعنی کسی که تهدیدات زمان خودش را می شناسد ، نیرنگها ، تاکتیک ها و استراتژی دشمنانش را میشناسد."

جوزف نای « نظریه پرداز قدرت نرم » در سخنرانی ای که در آن به حوزه ها و چارچوبهای جدیدی از تهدیدات نرم علیه ایران اشاره کرده است ، اظهار داشته "استفاده نابجا از قدرت سخت (جنگهای فیزیکی) ، نسل جوان ایران را به آغوش نظام باز می گرداند، باید با قدرت نرم منافع خود را در ایران دنبال کنیم."